

Upravništvo: Ljubljana, Analjeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

VAROŠNA ZNANA MESTNA DOL. 20.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126,
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.

Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Uglasi
po tarifu.

JUTRO

Politika naše Narodne banke

Vprašanje ureditve obrestne mere po-
staja pri nas vedno bolj pereče in kličo
po rešitvi. Previsoka obrestna mera mo-
re danes, ko je treba pri nizkih cenah
kalkulirati z vsako paro, prevreči tudi
najskrbnejše izdelan rentabilni račun
ne le v industriji, obrti in trgovini, mar-
več tudi v kmetijstvu. Mnogo je bilo pri
nas že prizadevanja, da se po vzoru dru-
gih držav potisne tudi naša obrestna me-
ra navzdol, toda še vedno ni pravih
uspehov. »Jutro« je pred dnevi v svoji
gospodarski rubriki znova začelo to
vprašanje, in sicer tam, kjer je menda
največ ovir, pri Narodni banki, ki ne
kaže dovolj razumevanja za življenjske
interese vsega našega gospodarstva in
drži svojo obrestno mero nadalje na vi-
šini kakor pred poldrugim letom. Prav
vse novčanične banke v Evropi so v tem
času že ponovno znižale obrestno mero
in naša Narodna banka tvori edino iz-
jemo.

Previsoka obrestna mera Narodne ban-
ke seveda močno vpliva na splošno vi-
šino obrestne mere v državi, tako da ne
plačujejo previsokih obrestí samo oni,
ki so dolžni Narodni banki, temveč tudi
vsi drugi dolžniki. Pokazali smo že v
svojih člankih, da se Narodna banka ne
brani znižanja obrestne mere morda iz
splošno gospodarskih razlogov, temveč
predvsem zaradi interesov svojih delni-
čarjev, odnosno zaradi ohranitve pri-
merne dividende. Lani je morala Narod-
na banka odpisati za skoro 51 milijonov
neizterljivih meničnih kreditov, prejšnja
tri leta pa je tudi odpisala skoro 30 mi-
lijonov. Pri strogem poslovanju kakor
se vrši v vseh novčaničnih bankah in tu-
di v podružnicah Narodne banke v drav-
ski banovini, sploh ne bi smelo priti do
takih odpisov, ki jih seveda potem po-
skušča Narodna banka pokriti iz visokih
dohodkov od obrestí. Lani je Narodna
banka na obrestih porabila skoro 180 mi-
lijonov dinarjev in tudi po odbitku obre-
sti, ki jih mora sama plačati za inozem-
ski devizni kredit, je znašal čisti donos
meničnih in lombardnih obrestí 124 mi-
lijonov, to je za 40 milijonov več nego v
l. 1930. Če bi imela Narodna banka že
lani za 2% nižjo obrestno mero, bi tudi
po odbitku obrestí za inozemski kredit
ne zaslužila manj nego l. 1930., ker ima
sedaj večji portfelj. Toda Narodna ban-
ka hoče navzile odpisom, ki jih je zakri-
vila sama, zaslužiti še dividendo, zato se
brani znižati obrestno mero.

Kakor tudi stvar obratno, vidimo, da
se Narodna banka ne zaveda prav svojih
nalog in svoje odgovornosti do naroda in
narodnega gospodarstva. Njeno poslova-
nje se vrši, žal, še vedno pod vtisom idej,
ki so se v svetu že davno prevečele. Na-
zori o nalogah novčaničnih bank v go-
spodarskem življenju narodov so se že
pred svetovno vojno v marsičem spreme-
nili. Še večji pa je preokret, ki je na-
stopil v povojni dobi, ko so bile novča-
nične banke v večini držav naložene
važne funkcije upravnega značaja, zlasti
v zvezi z deviznim gospodarstvom. Danes
vidimo v številnih državah, da izdajajo
novčanične banke na podlagi zakonskih
pooblastil za vse obvezne navedbe — n.
pr. glede deviznega poslovanja — ki
globoko posegajo v poslovno življenje.
Pa tudi v državah, ki nimajo deviznih
omejitev, je novčaničnim bankam nalo-
žena dolžnost, vršiti za državo važne
javne funkcije v interesu vsega narod-
nega gospodarstva.

Da se institucija s tako dalekosežnimi
pravicami in dolžnostmi, ki se je razvi-
la v nekako oblastvo za denarne, kredit-
ne in za mnoge splošno gospodarske za-
deve, ne more voditi z vidika pridobitnih
interesov in poslovnega egoizma, je na
danci. Zato je decela upravičeno, da je
splošno koristni značaj novčanične ban-
ke v mnogih državah že pred vojno na-
šel izraza tudi v zakonodaji.

V naši državi smo v tem pogledu na-
pravili prvi korak z novim zakonom o
Narodni banki od 17. junija 1931. ki že
v § 2. poudarja, da vrši Narodna banka
javno službo za državo, ko skrbi za de-
nar ob pogojih, ki so ugotovljeni v za-
konih. Dosledno temu načelu določa no-
vi zakon, da se imenujejo guverner in
oba viceguvernerja s kraljevim ukazom
na predlog finančnega ministra brez in-
gerenčne delničarjev ali upravnega odbo-
ra, dočim je poprej morala vlada ime-
novati za guvernerja enega izmed petih
od upravnega odbora predlaganih kandi-
datov in je viceguvernerja postavil sam
upravni odbor. Novi zakon daje od vla-
de postavljenemu guvernerju tudi prav
dalekosežne pravice.

Navzile očitnemu prizadevanju za-
konodajalca, da vtisne Narodni banki
značaj splošno koristne institucije, pa se
zdi, da je duh, ki vlada v tem zavodu,
ostal star. Prav nič nečisto ponehati po-
javi, ki kažejo, da premožni Narodno
banko še vedno smatrajo za privatno
pridobitno podjetje njenih delničarjev.
In vendar je kreditna in valutna politi-
ka Narodne banke tako dalekosežnega
pomena za vse naše gospodarstvo, da se
ne da in ne sme urejati po privatno go-
spodarskih vidikih, temveč le z vidika

Vsa Evropa proti Nemčiji

Nemčija je v Ženevi odkrila svoje prave karte: noče razorožitve, temveč svojo po-
polno oborožitev — Zato jo zapuščajo že zadnji simpatizerji

Ženeva, 12. maja. r. Poskopenje Nemčije
na razorožitveni konferenci je danes pred-
met pozornosti in komentarjev vseh me-
narodnih političnih in diplomatskih krogov.
Soglasna sodba je, da povojna Nemčija ni
še nikdar tako odkrito in jasno pokazala
svojih kart in razkrila svojih načrtov, ka-
kor sedaj, ko je razorožitvena konferenca
v odločilnem stadiju.

Te dni so se vršile v posameznih odborih
razorožitvene konference odločilne razpra-
ve, zlasti v odboru, ki ima ugotoviti efek-
tivno stanje sedanje oborožene sile posa-
meznih držav, kar naj tvori osnovo za na-
daljnje sklepe konference glede znižanja
in omejitve oboroževanja, zlasti pa glede
določitve bodočih armad posameznih dr-
žav. Baš v tem odboru pa se je jasno po-
kazalo, da Nemcem ni do tega, da se do-
seže sporazum o razorožitvi, marveč da ho-
čejo

obnoviti predvojno vojaško velesilo
Nemčije.

Vodja nemške delegacije je povsem odkri-
to izjavil, da Nemčija ne bo pristala na noben
sklep razorožitvene konference, ako se ji
ne dovoli, da se po mili volji oboroži.
Šele potem, ko bo obnovljena vojaška pre-
moč Nemčije, bi bili pripravljeni razpra-
vati o razorožitvi, češ da je enakopravnost
na vsej črti temeljna zahteva Nemčije. Nič
ni pomagalo vse dokazovanje, da bi s tem
padlo v vodo vse dosedanje delo za dosego
razorožitve. Nadolny je ostal tudi gluhi in
slep za vse prigovarjanje angleških, ameri-
ških in francoskih delegatov. Naposled so
vsi konferenčni krogi uvideli, da Nemci
namenoma onemogočajo vsako nadaljnje de-
lo konference, ki je bilo po dosegi sporaz-
uma med velesilami na najboljši poti k po-
sitivnim uspehom. Po vsestranskem pose-
lovanju so vodilni krogi konference anuši-
li po večerni razpravi

javno ugotovili krivdo Nemčije

na neuspehu razorožitvene konference. Svo-
di okrog polnoči je bil objavljen uradni ko-
munikacijski sklep, da določitev učinkovitih,
ki je vzbudil v vsej javnosti ogromno pozor-
nost in ogorčenje. Komunikacije pravi:

Na večerajši seji odbora za efektivne
general Schönhaitz — morda iz resanti-
mana zaradi sklepov odbora, ki impli-
cite ugotovljajo, da je Nemčija prekrsila
vojaške klavzule versajske mirovne po-
godbe — ni hotel navesti števil in dati
podatkov, ki bi se iz njih dala ugotovi-
ti višina nemških oboroženih formacij za
poročilo o pravih vojaških učinkovitih.
Zato je francoski polkovnik Lucien na
podlagi nemških dokumentov pre ocenil na
približno 600.000 mož učinkovitih hitler-
jevske napadalne oddelke, na 250.000
mož jeklene čelade in na 150.000 mož
ostala društva z vojaškim značajem, sku-
paj torej na 1 milijon mož. Te številke,
ki so služile samo za približno podlago,
je nemški delegat ogorčeno zavrnil.

Po drugi strani so zastopniki petih
velesil, ki so se sestali na sejo od 21. do
23. ure pod predsedništvom Hendersona,
ugotovili, da je decela nemogoče do-
seči sporazum z Nadolnyjem, ki je ostal
nepristopen v zvezi prigovarjanju Edena,
ki so ga podpirali delegati Francije,
USA in Henderson. Zato je sklenil Hen-
derson sklicati za 12. t. m. popoldne se-

Anglija svari in grozi

Anglija za strogo izvajanje versajske pogodbe in za
gospodarski bojkot Nemčije

London, 12. maja. r. V teku zadnjih dveh
let menda ni bilo mednarodnega političnega
dogodka, ki bi tako silno razburil angleško
javnost, kakor je nepričakovani afont
Nemčije na razorožitveni konferenci. An-
gleži se čutili s tem še toliko bolj prizade-
te, ker so doslej skoraj vse do zadnjega
časa zagovarjali Nemčijo in pobijali fran-
cosko stališče, ki pa se je izkazalo sedaj
za edino pravilno. Vrh tega bolj Angleže
tudi še to, da je ocerenožni tudi Macdonaldov
načrt, v čemer vidimo važno prestižno vpra-
šanje. Zato je ogorčenje v vsej javnosti tem
večje in prihaša do izraza ne samo v tisku,
temveč tudi v obeh zbornicah. Večerašnja
izjava nemškega zunanjega ministra Neu-
ratha, ki je odkrito napovedala, da se bo
Nemčija oborožila tudi proti volji vsega
sveta, je angleške kroge naravnost konsterni-
rala

splošnih koristi. Zato je politika Narod-
ne banke zadeva vsega našega naroda.
V primerih, kjer pridejo interesi delni-
čarjev v nasprotje z interesi narodnega
gospodarstva, mora interes delničarjev
stopiti v ozadje. Privatni interes bi bilo
treba z zakonom še bolj izločiti, splošno
koristni značaj zavoda pa še bolj pod-
črtati.

Kakor ne sme biti novčanična banka
predmet eksploatacije s strani države ali
političnih strank, tako tudi ne sme slu-
žiti pridobitnim interesom skupine lju-
di, ki imajo slučajno v rokah delnice
zavoda. V našem konkretnem primeru
zlasti ni umestno, da zavod, ki ima na
podlagi dalekosežnega državnega mono-

polja — izdajanje bankovcev — dolžnost
služiti skupnemu blagru vsega jugoslo-
venskega naroda, nalaga kreditnemu go-
spodarstvu v najtežjih časih težka bre-
mena v obliki visoke obrestne mere oči-
vidno samo zato, da dobijo delničarji na-
vzile nepotrebnim poslovnim neuspehom
in nezadostni štednji v upravi svojo de-
setodstotno dividendo. Tukaj se mora
avtonomija Narodne banke nehati. Vla-
da ima ne le pravico, marveč celo dolž-
nost, od banke z vsem poudarkom za-
htevati, da uravnava svojo politiko iz-
ključno po interesih splošnosti. Ako te-
ga ne bo mogoče doseči drugače, bo pač
treba resno misliti na spremembo zaka-
na o našem novčaničnem zavodu.

jo odbora konference, za soboto pa se jo
splošnega odbora, ker so delegati vele-
sil mnenja, da je napočila ura, ko je
treba na javni seji splošnega odbora in-
formirati svetovno javnost in ji dati pri-
liko, da sama oceni odgovornost, ki pa-
da na Nemčijo.

Razumljivo je, da je ta službena ugot-
ovitev krivde Nemčije izzvala v vseh ženev-
skih in sploh mednarodnih krogih silno po-
zornost. Posledica tega je, da je nastal na
razorožitveni konferenci in sploh v preso-
lanju nemške taktike

popoln preokret,

ki se opaža zlasti v angleških in italijan-
skih krogih, ki so bili vse do zadnjih dni
vedno naklonjeni Nemčiji in so čisto na-
stopili proti francoskim predlogom in opo-
zicijam, češ da je strah Francije pred
Nemčijo neupravičen in neutemeljen. Da-
nes nihče več ne zanika, da je imela edino
Francija prav, ko je neprestano opozarja-
la na nemško nevarnost in zahtevala pri-
merne garancije za svojo in splošno var-
nost. Glavni problem, o katerem se je da-
nes razpravljalo v tukajšnjih krogih, je
vprašanje rešitve konference, ali vsaj

maskiranje njenega fiaska.

Prva možnost bi bila v odgoditvi kon-
ference preko londonske konference, kar pa
ne prihaja dosti v poštev. Druga možnost
da bi Nemčija popustila ali da bi se ji pa-
priznala koncesije, je problematična. Naj-
verjetnejša je zato tretja možnost, da na-
se konference nadaljuje. Henderson bo po-
polodne predlagal kompromisno rešitev, naj
se jutri ali pa v ponedeljek začne velika
dobata hkratu o vojaških učinkovitih in vo-
nem materijalu. Ta debata bi imela na
veliko dobro stran, da bi javno pokazala
divergence in odgovornost za sabotiranje
konference. Toda večina delegatov dvomi,
da bi ta debata obrodila kaj praktičnih
slov

Zadnji poizkus

Če ravno presoja v tukajšnjih krogih
položaj ekrajno pesimistično, si vendar
merodajni krogi na vse načine prizadevajo,
da bi se v zadnjem trenutku izrežnili
Nemci in rešili situacijo. Splošno se opaža,
da tokrat tudi Italijani ne frontirajo z
Nemčijo, kakor vselej doslej, marveč kaže-
jo veliko vzmirjenje zaradi nemškega
postopanja in očitalo Nemcem, da bodo po-
rušili vse uspehe, ki so jih doslej dosegli
baš s pomočjo Italije. Zdi se, da je splošno
ogorčenje, ki ga je izzvalo nemško postop-
anje in še povečala večerašnja izjava
nemškega zunanjega ministra Neuratha,
vendarle nekoliko vplivalo. Henderson je
danes imel ponovno daljše razgovore z
nemškim delegatom Nadolnyjem, in mu
predlagal, naj se Nemci udeležijo popoldne-
ske seje glavnega odbora, na kateri se bo
razpravljalo o onem delu angleškega
načrta, ki se nanaša na orožje in vojaške
efektivne. Tudi ta predlog upošteva nem-
ško stališče, naj se o teh dveh vprašanjih
razpravljajo skupno. Nadolny je na to res
tudi prišel in s tem preprečil, da ni prišlo
do popolnega preloma med Nemci in osta-
limi udeleženci konference. Srečala pa ni-
če ne pričakuje, da bo prišlo sedaj do spo-
razuma v teh vprašanjih, ker bodo Nemci
slej ko prej vztrajali na svojem odklone-
nem stališču, tako da ostane položaj raz-
orožitvene konference še nadalje skrajno
kritičen.

md sankcijami, ki se moralo izvesti s naj-
skrajnejšo rigoroznostjo. Končno je vojni
minister poudaril, da pomeni postopanje
Nemčije strahovit udarec za potrpežljivost,
zmernost in dobro voljo francoskega nara-
da in vseh drugih držav, kajti nihče ne
more zahtevati, da se razorožijo drugi če
se Nemčija oborožuje. Tudi Anglija se mo-
ra postaviti na stališče, da ni razorožitve
brez varnosti in zadostnih garancij, ker baš
postopanje Nemčije dokazuje, da so take
garancije neobhodno potrebne.

O izjavah vojnega ministra se je razvila
obširna debata, v kateri so vsi govorniki
zahtevali od vlade, naj odločno nastopi v
zaščito mednarodnega mira. Vsi so poudar-
jali, da je treba tudi Nemčiji pokazati, da
je potrpežljivost pri kraju ter da tudi zanjo
veljajo mednarodne obveznosti. Posledica
debate je bila, da je bil danes predložen od
vseh frakcij podpisani predlog zakona, s
katerim se vlada pooblašča, da lahko spre-
pove ves uvoz nemškega blaga. Tamu pred-
logu je priložena resolucija, ki poziva
vlado, naj izda ukrep predlaga tudi dru-
štvu narodov, tako da bi se, če bo Nemčija
onemogočila razorožitve, izvedel splošen
gospodarski bojkot Nemčije, v čemer vidi-
jo najuspešnejše sredstvo, da se tudi Nem-
čiji priklisi k spoštovanju mednarodnih in-
teresov.

V vladnih krogih niti najmanj ne prikri-
vajo resnosti položaja, ki se je še posebno
poostri s izjavo nemškega zunanjega mi-
nistra. Tudi vsi listi silijo zelo pesimistično
o usodi razorožitvene konference, pri-
čemer zlasti opozarjajo na to, da je Nemci-
ja tokrat pokazala pravo barvo. »News
Chronicle« poudarja, da spada Neurath med
najbolj zmerne nemške državnike. Če pa
že on daje take izjave, potem je jasno, kaj
nameravajo in pripravljajo radikalnejši
nemški krogi, ki imajo sedaj v Nemčiji vso
oblast.

Francija je imela prav

Paris, 12. maja. r. V tukajšnjih krogih
se zaradi Nemčije nič posebno ne razbur-
ja. Splošno se naglašja, da ima Francija
najboljše zadoščenje baš v tem, ker so sedaj
tudi vsi drugi, zlasti pa Anglija, spoznali

Tudi Italija zapušča Berlin

Tradicionalno ženevsko zavezništvo med Rimom in
Berlinom se krha — Italija skrajno rezervirana

Ženeva, 12. maja. r. S posebnim zani-
manjem motre tukajšnji diplomatski krogi
stališče, ki ga zavzema Italija v sporu z
Nemčijo. Dosedaj je bilo že nekako obli-
gatorno, da so glasovali italijanski delegati
z Nemčijo proti Franciji. Pri zadnjih raz-
pravah v podkomisijah razorožitvene kon-
ference pa so postali Italijani zelo hladni
napram Nemcem in so celo parkrat glas-
vali proti njim. V tukajšnjih krogih sodi-
jo, da je to v prvi vrsti posledica naraš-
ajoče napetosti med Italijo in Nemčijo za-
di politike v Avstriji, kjer sta si Berlin in

nevarnost, na katero je Francija že vsa le-
ta zaman opozarjala. To je podčrtal danes
v svoji izjavi diplomatskim uradnikom b-
stov tudi zunanji minister Paul Boncour,
ki je obenem izrazil tudi svoje zadoščenje
nad lojalnostjo, ki je z njo Anglija prizna-
la vztrajno prizadevanje Francije, da bi
preprečila fiasko razorožitvene konference.
Paul Boncour je v svojih nadaljnjih izjavi-
njih podčrtal važnost borbe, ki se vrši v
odboru za vojaške efektivne. Britanski de-
legat je najljubše podpiral francoske
delegata, za njim pa je prišla še angleška
zbornica, ki je po lordu Helshamu in lordu
Cecilu to podporo še krepila. Velika veči-
na držav se je izjavila za francosko tezo, a
najvažnejše v vsem tem je dejstvo, da se
je tudi Anglija izjavila za to, da se mora
v celoti uveljaviti versailska pogodba, če
zaradi nemške nestrpnosti ne pride do raz-
orožitve. Francija je bila dosedaj do Neu-
rathja skrajno obzirna, toda sedaj pade vsaka
obzirnost. Kajti ne gre samo za interese
Francije, marveč vse Evrope, koje mir
spravlja Nemčija v resno nevarnost. Zato
tudi francoska vlada ne bo več oklevala in
bo na prihodnji javni seji razorožitvene
konference objavila vse podatke o oborož-
vanju Nemčije, ki so podprti z dokumenti
in katerih ne bo mogel noben Nemec
ovrči.

Amerika je ogorčena

Washington, 12. maja. r. Dogodki v Že-
nevi so izzvali tudi v tukajšnjih političnih
in diplomatskih krogih veliko ogorčenje.
Hitlerjeva Nemčija je zaradi svojih metod
dosedaj ni uživala posebnih simpatij, ogo-
rčenje razorožitvene konference pa je uni-
čilo še zadnje trohice naklonjenosti. So-
dijo tudi, da je nenaden izpad Nemčije v
Ženevi posledica razgovorov med Roose-
veltom in dr. Schachtom, ki je bil precej
razočaran. V tukajšnjih krogih docela so-
glašajo s stališčem, ki ga zavzemata v tem
pogledu Anglija in Francija in izjavljajo,
da bo Amerika zastavila ves svoj vpliv, da
prepreči neuspeh razorožitvene konfere-
nce, ki bi obenem ogražal tudi uspeh sve-
tovne gospodarske konference.

V Berlinu se začenjajo bati

Niso računali s tako reakcijo in spoznavajo, da so
zašli v zagato — Brezuspešna posvetovanja vlade

Berlin, 12. maja. r. Kriza ženevske raz-
orožitvene konference, ki jo je izzvala s
svojim nastopom nemška delegacija, polni
kolone vseh nemških listov, ki kažejo v
vsakem odstavku vzmirjenje. Nemški li-
sti ne presojajo ženevskih dogodkov zase,
marveč jih pravilno ocenjujejo s splošnega
zunanje političnega položaja ter med vrsta-
mi priznavajo, da se je nemška diploma-
cija zaletela in izzvala nevarnost ne samo
popolne politične, marveč tudi gospodarske
izolacije Nemčije. Razumljivo je, da sku-
ša nemški tisk po navodilih vlade odvrniti
vsako odgovornost Nemčije za neuspeh
razorožitvene konference, vendar pa ne
more zatajiti, da je situacija skrajno resna.
Posebno mučno je zadel berlinske kroge
govor angleškega vojnega ministra in gro-
nja z represalijami ne samo po versailski
pogodbi, marveč tudi z organizacijo sve-
tovnega gospodarskega bojkota. Vsi listi
podčrtujejo, da fronta proti Nemčiji ni
bila nikdar tako strnjena kakor sedaj.
Vladna agencija priobčuje komentarje,
v katerih napada Anglijo in Francijo, češ,
da hočeta izjavljati na Nemčijo pritisk, ki
pa se ne bo dala ustrahovati in prav tako

odločno odklanja odgovornost za razoro-
žitveno konference. Glavno ost svojih oči-
tkov pa so naperili nemški krogi zopet pro-
ti Nemčiji, očitajoč ji, da vodi ona vse že-
nevske manevre.

V vladnih krogih so naravnost konsterni-
rani, ker nihče ni pričakoval, da bo nem-
ška zunanje politična akcija nalerela na ta-
ko silno reakcijo. Na tihem sicer prizna-
vajo, da so se zaleteli, a kar je najhujše,
brez očitne kapitulacije ne morejo nazaj.
Sedaj je tudi Anglija v nasprotnem tabo-
ru in so se tudi simpatije Italije, kakor se
je pokazalo pri glasovanju v razorožitveni
komisiji, zelo ohladile. Državna vlada je
imela danes dopolne in popoldne sejo, na
kateri je proučevala dogodke v Ženevi. Zu-
nanji minister Neurath je podal obširno
poročilo. Do večera vlada ni prišla do ni-
kakih sklepov, vendar pa se zdi, da iščejo
vladni krogi predvsem način, kako bi se
izotali iz opasnosti, v katero so zabredli.

Eno je gotovo, da sedaj v Berlinu pola-
goma uvidevajo, da ne morejo z glavo sko-
zi zid in da Ženeva ni Berlin, kjer lahko
delajo, kar hočejo.

Skupna akcija velesil

Med Londonom, Parizom, Rimom in Washingtonom
se vrši živahna izmenjava misli o skupni akciji

London, 12. maja. r. Na pobudo angle-
ške vlade se je pričela danes živahna iz-
menjava misli med Londonom, Parizom,
Rimom in Washingtonom glede najnovejše
ofenzive Nemčije na razorožitveni konfe-
renci. Angleška vlada je imela danes dopol-
dne dolgotrajno posvetovanje, na katerem
so bili, kakor poudarjajo poučeni krogi,
sprejeti zelo važni sklepi. Zatrjuje se, da
bo Anglija predlagala skupno akcijo biv-
ših vojnih zaveznikov proti Nemčiji, ker
uvidevajo da se poraja v Nemčiji zopet sta-
ri nemški osvojevalni duh, ki predevalja
resno nevarnost za evropski mir. Verjetno
je, da bo zaradi te izmenjave misli med ve-
lesilami planirana seja razorožitvene kon-

ference, ki bi se imela vršiti jutri, odgode-
na do ponedeljka, da bi mogle velesile do-
tlej priti do konkretnih sklepov.

Prihod dr. Jevtića in dr. Beneša

Ženeva, 12. maja. AA. Davi se je pripeljal
v Ženevo jugoslovnski zunanji minister
Bogoljub Jevtić. Z njim je prispel tudi nie-
gov osebni tajnik dr. Miko Jovanović. Dr.
Jevtić se je nastanil v hotelu »Beau Riva-
ce« in je že popoldne začel diplomatske kon-
sultacije. V Ženevo je prispel tudi dr. Be-
neš.

Japonska prodira dalje

Gospodarski in vojaški imperializem hodita roko v roki — Nov udarec proti Rusiji — Vzroki sovjetskega umikanja — Načrt za zavojevanje sveta

London, 10. maja. Evropske homatiče, v katere so že skoro dvajset let zapletene države belega plemena in iz katerih ne najdemo izhoda niti po večnih mednarodnih konferencah, je znala Japonska nenavadno spretno izrabiti. Med svetovno vojno je postala dobaviteljica bojujočih se držav in si je s silnimi močmi zgradila močeno industrijo, ki se lahko kosa z industrijo skoro vsake druge velike. Po tej konjunkturi je sicer prišel kmalu vpadek, ki je Japonce prisilil, da so svojo pozornost obrnili na osvojitve vzhodnoazijskega trga, obenem pa so vojaški krogi začeli potrebo, da vzporedno z gospodarsko ekspanzijo začne tudi vojaško osvojitve bližnjega celina. Neslojne Evrope se jim ni bilo treba bati. Amerika se tudi ne more sama postaviti po robu Japonski, najverjetneje tekmoč, Rusija, pa se zviija v krutih boljševiškega eksperimenta in njena udarna sila je za daljši čas ohranjena.

Platonisti protesti Društva narodov niso mogli uhraniti zasedbe Mandžurije in ko je šlo vse tako gladko, je Japonska izstopila iz ženevske mednarodne zveze, da bi ne bila izpostavljena sličnim neprijetnostim, kakor je bila Lyttanova preiskovalna komisija. S pravico močnejšega je razširila svojo oblast na sosevo kitajsko pokrajino Džehol, začutila pa je silen tek še po ostalih kitajskih krajih, najsi že leže to stran ali onstran Velikega zidu. To zgodovinsko mejo sicer Japonska nekoliko spoštuje in ne sega preko nje, kolikor se japonskim generalom ne zdi neobhodno potrebno, zato pa si hoče zagotoviti vse one pokrajine Kitajske, ki so že dolgo stlele samo po imenu deli Kitajske in ki so se v tem času politično že močno oddaljile od jedra države.

Najnovejši japonski udarec je namenjen osvojitvi onega dela, ki leži na zapadu in jugu Džehola med Velikim zidom in mejo Zunanje Mongolije. Po najnovejših vesteh so japonske vojske že obšle južni konec poznega Velikega Cingana ter dosepele na zoru do reke Luanho, na severu pa do jezera Dalajnova, ležečega tik ob meji Mongolije. Smer njihovega prodiranja drži na Kalan, ki leži ob važni trgovski poti, spajajoči prestolnico Mančžolije Ulan Bator s Pekinom. Kakor v Mandžuriji na železnici Čita—Harbin—Vladivostok, tako so tudi tu presekali direktno zvezo med Zunanjo, pod ruskim vplivom se nahajajočo Mongolijo in med severno Kitajsko.

Sovjeti zapuščajo stare pozicije ruske politike drugo za drugo in japonski pritisk priča o sistematičnem postopanju po skrbno premišljenemu načrtu. Rusko vzhodnoazijsko krilo je skoro na milost in nemilost predalo bojevitosti in nenamernemu sovražniku, ki mora iskati odskoč svoj industriji, ako ne, da se zadusi v preobljudečnosti in rastjoči brezposelnosti. Rusko Zabajkalko je redko naseljena ograna pokrajina, ki zaradi svoje obšne praznoti ne more služiti operativni armadi za bazo. Ravno zato so sovjeti došli nečisto Primorje od Habarovska do Vladivostoka za industrijski rajon Daljnega vzhoda, ves severni brez Amurja in njegovo povirje pa za poljedelno kolonijo največje obsega. Danes šteje Zabajkalko (Mongoloburatska in Jakutska republika ter Daljnovoostok) skupaj ne čisto tri milijone prebivalcev.

Ov. Od teh so Rusi in Burjati dobri vojaški material, ostala plemena pa bi prišla zavoljo velike zaostalosti v poštev le kot pomožne čete. Sovjetski načrt je, da v par desetletjih a kolonizacijo in industrializacijo dvignejo prebivalstvo vsaj na dvajset milijonov, da bi zajedje lahko služilo ne samo kot dobra baza za operacije, marveč bi samo postavilo na noge že dovolj krepko amado, preden pride pomoč iz Evrope in zapadne Sibirije. Sovjeti se dobro zavedajo, da je razdalja med središčem njihove moči in ognjiščem spopada tako odločilnega pomena, da v resnem primeru ne morejo računati na uspeh. To izkustvo je napravilo že carska Rusija, ki zaradi tehničnih ovir med eno in drugo izgubljeno bitko nikoli ni mogla navoiti dovolj vojaštva in materiala, da bi bila kos Japoncem. Ta daljavo se da paralizirati samo z naselitvijo Zabajkalka in z ustanovitvijo kolikaj pomembne industrije.

Rusko umikanje se po pretežnem delu ne sme smatrati za slabost, ker ima svoje razloge v prirodi stvari same, brez dvoma pa moskovskim močnikom sredi največjih težkoč doma ni za vojno tam delež na vzhodu. Njihova organizacija, gospodarska, vojaška in politična, dosega še ni bila postavljena pred velike naloge v zunanji politiki, da bi se bila lahko izkazala njena vrednost. V tem pogledu so v Moskvi menda vsaj toliko skeptični, kakor ostali svet, vedo pa vrh tega, da bi se pri prvem vojnem vstajenju neuspehu zrušila njihova stavba v prah, ker bi poraz neizmerno ojačil komaj zatrite opozicijske sile v notranjosti Rusije.

Evropske velesile mirne duše trpe japonsko objestnost, le Amerika se nekoliko boji za prestiž belega plemena. Vendar tudi ta ne izreče odločne besede, kakor jo je leta 1922, ko so Japonci hoteli zagospodariti nad ruskim Primorjem in pacifičkim Primorjem. Evropa je zaposlena s konferencami, ki se skoraj petnajst let, med tem pa ji Japonska pripravlja presenečenje za presenečenje. Velesile se bodo morda zavedale svoje opasnosti šele tedaj, ko jih bo japonska industrija izrinila z vseh postojenk. Anglija je v Tokiju sicer že ponudila pogajanja za gospodarski sporazum, japonski tisk pa je londonsko ponudbo enodušno odklonil, češ da je razvrednotenje jena odprlo japonskemu blagu vsa tržišča in Japonci se nečisto sami odpuvdati tej ugodnosti. V nič boljšem položaju ni ameriška trgovina, ki ji visoka vrednost dolarja jemlje vsako konkurenčno možnost napram cenenemu japonskemu blagu. Le Francija menda v Tonkinu in Košušini še ne obustja japonskega pritiska, vendar pa je le vprašanje kratkega časa, kdaj pride tudi ona na vrsto.

Evropa si odividno ni še na jasem, da ne gre samo za prestiž belega plemena, marveč naravnost za njegov obstoj. Japonski učenc Evrope je že dokazal, da je v marsičem kos svojim učiteljem, zato bo gotovo poseget tudi za najvišjim ciljem, da zruši njihovo praino v Aziji. Za njegovim geslom »Azija Azijcem«, ki je brez dvoma zelo popularno, je čuti načrt, da Japonska zavlada vsemu svetu. V Tokiju sicer ne vso moč zatrujejo, da je načrt gola povzročila, izvršujejo ga pa kljub temu natančno točko za točko. Dosedanja zavojevanja so prva etapa omenjenega načrta.

Kraljevska rodbina v Novem Vinodolu

Beograd, 12. maja. AA. Nj. Vel. kraljica je za dalje časa odpotovala s Nj. Via. prestolonaslednikom Petrom in Nj. Via. Tomislavom in Andreom v Novi Vinodol.

Poostritev disciplinskih odredb na ljubljanski univerzi

Beograd, 12. maja p. Prosvetni minister dr. Radenke Stanković je na predlog rektorja ljubljanske univerze dr. Slavica odobril, da se uvede za ljubljansko univerzo poseben disciplinarni red, slično kakor na zagrebški univerzi, da bodo v bodoče univerzitetne oblasti lažje vzdrževale red in nemoteno znanstveno delo na univerzi. Kakor znano, bodo imele univerzitetne oblasti pravico, slušatelje, ki bi izživljali nered, izključiti odnočno jim črtati semestre.

Taksa za sodne poravnave

Pri sreskih sodiščih se čisto oglašajo stranke ob elužbenih dneh, da sklepajo v smislu civilno pravnega postopnika po sprejetem pravnem poskusu razne poravnave, ki dajejo strankam izročilni naslov. Ker se je pojavilo vprašanje, kako je treba kolkovati te poravnave, je izdalo odločeno za davke ministrstva financ na podlagi zakona o sodnih taksah pojasnilo, po katerem je smatrati, da so zapisniki, ki se sestavljajo o takih poravnavah, sestavljeni v pravnem postopku in da je treba pri teh poravnavah uporabljati one predpise, ki veljajo za pravdni postopanje. Potemtakem je uporabljati za sodne poravnave takšne predpise iz tarifne številke L odst. 1. in tarif. številke 8. zakona o sodnih taksah. — Zapisnikov pri teh poravnavah tedaj ni kolkovati s 5 Din kot v nesporum postopanju, temveč po tar. št. 1. odst. 1. zak. o sodnih taksah.

Viharna seja belgijske poslance zbornice

Bruselj, 12. maja. V belgijskem parlamentu je prišlo snodi do težkega incidenta. Poslanska zbornica je razpravljala o posebnih finančnih pooblastilih, ki jih je zahtevala vlada. Med debato se je oglašalo k besedi tudi socialistični poslanec in bivši ministri predsednik Vandervelde. Govoril je proti diktaturi. Tudi neki drugi socialistični poslanec je imel sličen govor, ki je izval na desnici veliko razburjenje. Očitno je krščanskim socialcem, da njihovi mislijeniki v Nemčiji niso znali reagirati na narodno-socialistični pritisk. Zunanji minister Hymans je izredno razburjen zavrnil poslance, češ da so tudi socialisti v Nemčiji nastopili kot največji bojazljivci. Ta očitke je izval na levič silno ogorčenje. Socialistični poslanci so navali proti Hymansu, mu iztrgali iz rok aktovko in ga hoteli tudi fizično napasti. V največji zmedbi je predsednik prekinil sejo in odredil, da se izprazni tribune. Šele dobro uro kasneje, ko se je vzmernjenje nekoliko poglobilo, se je seja nadaljevala.

Proračunska razprava v francoski poslanski zbornici

Pariz, 12. maja. AA. Poslanska zbornica začne zasedati 16. maja. Od tega dne pa do konca meseca bodo imeli poslanci trdo delo, če naj definitivno izglasujejo proračun za leto 1933. Preden bi morali izglasovati novo provizorno dvanajstino. Vse seje do konca meseca bodo posvečene proračunski razpravi, le prihodnji petek bo seja namenjena interpelacijam. Med interpelacijami je najvažnejša Fladinova o splošni politiki vlade in Herriotovi misli v Washingtonu. Vzhle temu pa ne pride vnovič na dnevi red vprašanje vojnih dolgov, odnočno vprašanje obračuna, ki je zapadel 15. decembra 1932, in junjskega obračuna. To vprašanje bo postavljeno v direktni obliki malo pred 15. junijem, ko zapade novi obračun. Drugi del parlamentarnega zasedanja je namenjen zunanji politiki in demarševim ter vohbe finančnim problemom.

Trgovinski odnošaji med Francijo in Kanado

Ottawa, 12. maja. AA. Danes opoldne je francoski poslanik v Kanadi podpisal trgovinski dogovor s Kanado. Ki daje Franciji ugodnosti najbolj favorizirane države in ji dovoljuje znižane carine za mnoge predmete, po drugi strani pa priznava Francija minimalne carine za kanadsko blago.

Zopet političen umor v Sofiji

Sofija, 12. maja. AA. Davi so v nekem sofiskem predmestju ubili bivšega komunističnega poslance Petka Napetova. Morila, mihajlovića Horinka in Antonova, so že prišli.

Ukinitve konzulata v San Franciscu

Beograd, 12. maja. AA. S ukazom Nj. Vel. kralja je ukinitve naš konzulat v San Franciscu. Njegov delokrog preide na generalni konzulat v Chicagu.

Justifikacija vohuna v Rimu

Rim, 12. maja. Posebno sodišče za zločine države je včeraj obsodilo na smrtno kazen z ustrejitvijo v hrbet zaradi vojaške špionaže pomorskega podčastnika italijanske vojne mornarice Hugona Traviglio in Kamilo Agliardijevu ki sta oba priznala izvršene zločine. Na dvorščini trdnjave Braschi je bil Traviglio davi ob 5 uri ustreljen. Justifikacija Agliardijev je bila odgodena, ker je vložila prošnjo za pomiložitve.

Avstrijski socialisti proti Anschlusu

Iz programa avstrijske socialistične stranke je bila črtana zahteva po priključitvi Avstrije k Nemčiji

Dunaj, 12. maja. Socialno-demokratsko strankino vodstvo in zveza socialno-demokratskih poslancev ter zveznih svetnikov bo objavila jutri deklaracijo, v kateri pravi avdom, da si je socialistična stranka po prevratu stavila za cilj priključitev Avstrije k Nemčiji. Hoteli smo, naglašava deklaracija, priključitev s mirnimi, ne pa s vojnimi sredstvi. Anshluss bi se dal izvesti le sporazumno s Nemčijo in Francijo. Zmaga nacionalsocializma v Nemčiji pa je onemogočila takšen sporazum. Smo zoper današnjo Nemčijo, ker je nevarna za svobodo avstrijskega naroda in za mir v Evropi. Socialistična stranka želi, da

bi Avstrija nasproti fašistični Nemčiji ohranila svojo samostojnost, vendar ne želi, da bi ostala za vselej ločena od Nemčije. Če tako bo mogla Avstrija izpolniti mislijo za celotni nemški narod. Socialisti želijo, da bi bila Avstrija pribežališče za nemško svobodo, nemško demokracijo, svobodni razvoj nemškega duha in nemške kulture, predvsem pa nemškega socializma. Socialistična stranka odklanja tudi vsako valzsko razmerje in vsako zvezo, kakor tudi restavracijo Habsburžanov ter zahteva končno najstrožjo nevarnost proti vsaki aliansi.

Socialno delo magistratnih nameščenecv

Občni zbor bolniškega društva na magistratu

Ljubljana, 12. maja. V sredo zvečer se je v dvorani mestnega magistrata vršil redni občni zbor osrednje socialne organizacije magistratnih nameščenecv — njihove Bolniške blaginje. Zborovanje je vodil predsednik društva dr. Fux, ki se je ob otvoritvi — udeležba je bila razveseljivo številna — zahvalil članstvu za veliko zanimanje, ki ga posvečajo svoji organizaciji, izrekal pa tudi toplo zahvalo mestni občini, občinskemu svetu in g. županu za vso naklonjenost, ki jo izkazujejo Bolniški blaginji magistratnih nameščenecv.

Izbrano tajniško poročilo, ki govori o živahnem gibanju in napredovanju društva, je podal g. Mohorč. V preteklem letu je Bolniška blaginja krepko premagovala vse finančne težave, v kakršne so zasle mnoge druge slične ustanove, krila je primanjkljaj, ki ga je izkazala bilanca v letu 1931, dotirala je rezervne sklade in je povrh vsega še izkazala prebitke. Tajnik se je zahvalil mestni občini in mestni hranilnici za vso ajuno podporo. Ob koncu poslovnih dobe šteje društvo z nameščenci in svojci 1549 članov in članic. Članstvo je v zadnjem letu padlo za 33, ker so se v smislu nove pragmatike morali pogodbene nameščenci izločiti iz socialnega zavarovanja. V letu 1932 je umrlo 11 zavarovancev, za katerimi je pogrebne stroške krila blaginja, članicam pa se je v tem času rodilo 21 otrok, tako da je število rojstev med članstvom za 10 večje od števila smrti. — Nakaznice za zdravniške ordinacije in za zdravljenje po raznih zavodih je izdala blaginja: na zdravniške za splošno bolezn 2148, na specialiste 438, na zobne zdravnike 464, v splošno bolnišnico je poslala 113 pacientov, v žensko bolnišnico 34, na kliniko v zgradb 3, v zdravilišče na Golnik 2, v Laško 2, da ne navajamo posebej še znatnega števila rentgenskih pregledov, fizikalnih in drugih koplei itd. V celem je imela Bolniška blaginja magistratnih nameščenecv v tem letu 3915 pacientov, kar pomeni povprečno približno 11 na dan. V bolnišnicah in zdravstvenih zavodih je bilo 145 zavarovancev 1934 dni (od tega 953 dni v II. 1041 dni pa v tretjem oskrbovalnem razredu. Z reševalnim avtom so se prepeljalo v bolnišnico 99, z rešilnim vozom pa 15 oseb. — Od bolniškega ločeno pogrebniško zavarovanje šteje 673 članov in članic.

Posebno pozornost je posvetil tajnik v svojem poročilu pensionu »Jelovca« v Kamni gorici, ki je nekakšen letovalni dom za magistratne nameščence, pa članstvo doseže že na pokazalo tistega zanimanja, ki bi ga ta dom zaslužil. Lani se je v »Jelovcu« nastanilo 125 gostov, ki so se pomudili od 1 — 21 dni; več kot tretjina gostov so bili tuji. V času od 1. avgusta 1929 pa do srede oktobra lani je »Jelovca« dajala streho 371 gostom, med katerimi sta bila 202 člana in 169 tujcev. Med tujimi gosti jih je bilo več tudi iz našega Primorja in iz južnih delov države in vsi so se prav ugodno izražali o udobju, ki ga letoviščarju nudi »Jelovca«. — Lansko leto je bila tudi organizirana prva počitniška kolonija za otroke magistratnih nameščenecv v Kamni gorici. Tu je v dveh skupinah letovalo 71 otrok po 24 otrok. Stanovali so v »Prosvetnem domu«, z obilno, zdravo hrano pa jih je po pokrat na dan oskrboval pension. Tudi za letos pripravljajo društvo za Kamno gorico 2 ali 3 kolonije.

Tajniškemu je sledilo blaginjsko poročilo, ki ga je podal g. Šuštar, nkar je bil na predlog revizorja g. Meška soglasno sprejet absolutorij. — S tem je bil dnevi red v glavnem izčrpan — volitve se vrše vsako tretje leto — in g. predsednik je zaključil zbor, ki je pokazal živo sliko marljivosti dela organizacije magistratnih nameščenecv.

Vlomilec Karel Novak priznava

Muribor, 12. maja. Vlomilec v Jakličovo pisarno in v pisarnostavnega podjetja inž. Jelenc in inž. Slajmerja, 33letni brezposelni ključavničar Karol Novak sedi za zameženimi okni policijskega zaporu. Pri prvem zaslišanju je priznal šefu kriminalnega oddelka nadzorniku g. Cajnu, da se je potikal zadnjih 8 dni po Beogradu, ni pa hotel ničesar priznati o prodaji 30.000 Din vrednih briljantov. Ko je uvidel, da mu tajejnje nič ne pomaga, je priznal velikonočni vlom pri Jakliču in pa tudi prejšnji vlom v pisarno inž. Jelenc in inž. Slajmerja v Vrazovi ulici. Noče pa še nikakor povedati, kje ima skrit ostali denar okrog 40.000 Din, in kaj je storil z dragocenimi briljantoma.

Policija je napravila v Novakovi nedograjni hiši na Pobrežju v četrtek popoldne ponovno natančno preiskavo in našla v kleti še zakopanih nadaljnjih 15.000 Din. Skupno je torej doslej našla policija 30.200 Din, dočim je bilo pri vlovu v gotovini odnesenih 70.000 Din. Vsi ostali v vlovilsko afero zapleteni člani Novakove družine so bili danes izročeni sodišču, v policijskem zaporu je ostal le še glavni krivec Karol Novak, ki mu bo policija še nekoliko natančneje preiskala vest.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Doživljaji Hitlerjevega odposlanca v Londonu

London, 12. maja. V angleški javnosti, ki zelo kritično presoja dosednje v Nemčiji, je včeraj in danes močno narasel odpor proti hitlerjevskemu emisarju dr. Rosenberg, ki se trudi, da bi pridobil angleške politične kroge in odgovorne politike za Hitlerja in njegov režim. Včeraj se je dogodil incident, ki je napravil na vso javnost globok vtis. Rosenberg je položil na grob angleškega neznanega junaka venec s trakom, na katerem je bil kljukasti križ. Kmalu za tem se je pred spomenikom ustavil avtomobil, iz katerega je izstopil kapetan Sears, član angleške delavske stranke, ki je takoj odstranil venec in ga vrnil v Temzo. Na policiji je izjavil, da je storil to v znak protesta proti temu, da je bilo zastopnika Hitlerja dovoljeno onečastiti angleško narodno svetinjo.

Danes dopoldne se je pripetil drug sličen incident. Neki ameriški stotnik je položil na grob neznanega junaka lilijo in sraven ne listič s besedami: »Če bi angleški neznan junak mogel govoriti s ameriškim junakom, bi mu povedal, da mu je ljuba preprosta cvetka kakor pa venec mornarskega diktatorja, ki onečasti njegov spomin.« Listič je policija odstranila.

»News Chronicle« pravi o incidentu, ki ga je povzročil kapetan Sears, med drugim naslednje: Britski vojaki, ki so padli v zadnji svetovni vojni, so darovali svoje življenje za vse to, kar podirata Hitler in Rosenberg. Angleški vojaki so dali svojo kri v borbi proti reakciji, ki meni, da bo zatrla svobodo misli, ter uničije kulture in liste. Med narodno-socialistično Nemčijo in Anglijo je zazljal prepad, ki ga ne bo premostila nobena še tako velika vladnost.

Tudi v angleški spoini zbornici je prišlo snodi do demonstacij proti hitlerjevskemu emisarju dr. Rosenberg.

London, 12. maja. AA. Dopoldne se je razvedelo o političnih krogih, da je ponosil obisk Rosenberg zastopnik notranjega ministra in ga prosil, naj skrajša svoje bivanje na Angielskem. V znanem ministru izjavljajo, da je netočno, da bi bil svetovalec Rosenberg, naj zapusti Anglijo.

Göbbels pojde v Rim

Berlin, 11. maja. d. Minister za nacionalno propagando dr. Göbbels bo odpotoval dne 27. t. m. v Rim, kjer bo ostal pet dni. Njegov poset v Rimu je predvsem namenjen vzpostavitvi osebnih odnošajev s italijanskim vladom kakor tudi s voditelji italijanske fašistične stranke. Pri tem gre predvsem za posebne naloge njegovega resora, tako n. pr. za vprašanja medsebojnega izmenjavanja in vzprijazanja filmov ter opernih gostovanj. Razen tega se hoče tudi informirati, kako so izvedli v Italiji ukrepe v zvezi s tiskovnim zakonom.

Obnova trgovinske pogodbe z Grčijo

Beograd, 11. maja. V. Grški listi objavljajo, da se je vršila v sokrasti trgovski zbornici konferenca, na kateri so razpravljali o obnovi trgovinske pogodbe med Grčijo in Jugoslavijo. Po daljši razpravi je bilo sklenjeno, da se izrazi grški vladi želja trgovskih in industrijskih krogov, naj se trgovinska pogodba z Jugoslavijo, ki je še pravomočna in potee 15. maja, ne podaljša več v sedanji obliki. Na konferenci je bil končno sprejet predlog, naj se prično z Jugoslavijo trgovinska pogajanja v smislu reciprocitete obeh držav.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, še nestalno, hladno. Situacija včerajšnjega dne: Barometrska depresija se je nad jugovzhodno Evropo ustalila in poslabšala vreme. Razdelila pa se je na več centrov, izmed katerih sta eden nad Jadrnom, drugi nad Balkanom. Visoki pritisk prevladuje nad Alpami, posebno pa nad Španijo in Francijo. Pritisk je porastel samo v Liki, srednjem in gornjem Primorju za 0.1 do 2 mm, drugod je v prav toliki meri padel. Temperature so porastle v gornjem Primorju za 1 do 4 stopnje, nekoliko manj na vzhodu, v ostalih krajih so sorazmerno padle.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Bolj oblačno, ponekod padavine, posebno na vzhodu zelo hladno.

Umrl nam je danes naš ljubi oče, soprog, stric in ded, gospod

Valentin Kobav

zidarski mojster, star 70 let

Pogreb nepozabnega bo v nedeljo 13. t. m. ob 18. uri na mestno pokopališče.

V Skofiji Lodi, 12. maja 1933.

Žalujoči ostali.

Sklicanje Reichstaga

Na plenarni seji državnega zbora dne 17. maja bo vlada poročala o ženevskih razorožitvenih pogajanjih

Berlin, 12. maja. S. Plenum državnega zbora je nepričakovano sklican za 17. maja ob 3. pop. na sejo. Na dnevnem redu je kot edina točka odobritev vladne izjave o ženevskih razorožitvenih pogajanjih. Seja državnega zbora se bo zopet vršila v Krol. lovi operi. Ker bo na njej sprejeta samo vladna izjava, seja najbrže ne bo trajala več kot en dan.

Vlada je izdala nove odredbe o zaposlitvi inozemskih delavcev in nameščencev. Vsak delodajalec, ki hoče zaposliti katerega inozemca, mora zaprositi za posebno dovoljenje pri delničnem delovnem uradu. Do voljenja se smejo izdati kvečjem za leto dni. Izjeme veljajo le za inozemce, ki najmanj že 10 let bivajo v Nemčiji. Tem za čoho dveh let dovoljenja za zaposlitev niso potrebna.

Do 30. junija, ko stopijo te odredbe definitivno v veljavo, bodo veljale nekatere olajšave. Poleg dovoljenja za zaposlitev mora imeti vsak inozemski delavec ali nameščenec tudi posebno dovoljenje za bivanje. Dovoljenja za bivanje se uvedejo oblikatorno za vse inozemske delavce in nameščence.

Spopadi med rasisti in nacionalci

Berlin, 12. maja. AA. Kakor javlja tiskovni urad nacionalne fronte, je prišlo na se. stanku nemško-nationalnih celic do spopadov med nemškimi nacionalci in nacionalnimi socialisti. Rasistični miliciniki so razšli okoli petnajst nemških nacionalcev.

Komunistične demonstracije

Berlin, 12. maja. Komunisti so snodi v Spandau priredili demonstracije, zaradi katerih je nastala v Berlinu prava senzacija. Policija, ki je bila pravčasno obveščena o izrekih, je razpršila demonstran-

Državna razredna loterija

Danes so bili izrebrani naslednji večji dobitki:

200.000 Din srečka št. 15.047,	
80.000 » » » 62.331	
60.000 » » » 94.036	
30.000 » » » 77.688	
10.000 » srečke » 36.785, 48.676, 97.213, 19.562	
6.000 » » » 12.959, 15.958, 43.445, 79.910, 85.640, 88.509, 95.892, 65.544, 80.152	
3.000 » » » 7.192, 46.984, 62.330, 68.796, 69.699, 85.606, 21.728	
1.000 » » » 2.090, 42.884, 54.565, 62.193, 62.075, 62.788, 79.535, 82.468, 74.403, 91.831, 92.854	

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Naši kraji in ljudje

Delovanje zločinskega ravnatelja

Beograd, 12. maja.

Umor trgovca Stankovića — prvi v »Politiki« pisatelj Velibor Glogović — se razlikuje od navadnih zločinov in kaže, kakšni ljudje s kriminalnimi instinkti se nahajajo med nami, a ne samo v nižjih društvenih slojih. Eden izmed morilcev je bankir, delničar kreditne banke v notranjosti, in direktor filmskega podjetja tor ima razkošno stanovanje v Beogradu in poslovne zveze z beograjskim premožnim svetom. V tem ga nikakor ne ovira njegova mračna kriminalna preteklost, njegove sleparije, tatvine, pusuolovščine, obsodbe in zapori. Morda mu je vse to služilo kot diploma za ono sprenost prebivanja skozi življenje, ki se v teh slojih oisko ceni. Ta bankir se pajađa s odpuščenim kaznjencem, ki je bil obsojen v veliki falzifikatorski aferi in preko njega izvaja skrivnostne posle s premožnim svetom, v katerega se vstajejo tudi oni ugledni možje, ki trgujejo z zlatom.

Kriminal in družba

Nekoliko težkih ugotovitev, ki razdirajo podobo današnje epohe, lahko črpamo iz te senzacionalne kriminalne afe. Zrtve zločina, premožni trgovec Stanković, prodajalec otroške konfekcije, se nesmoteno v pohlepu po čimvečjem bogastvu vdaja skrivnostnemu kupčevanju s kavo in zlatom in se pogaja med štirimi očmi s sumljivim trgovskim agentom, ki je šele nedavno zapustil kaznilnico. Morilec sta delničarja banke, ki ju je glavna skupščina izvolila v upravni odbor in jima izglasovala zaupnico, čeprav so vsi mogli poznati preteklost že večkrat obsojenega bankirja in njegovega zaveznika, šele nedavno iz kaznilnice odpuščenega falzifikatorja. Takisto so lastniki filmske družbe »Adria« zaupali podjetje navadnemu tatu in sleparju, katerega slike je imel kriminalni oddelk policije v svoji kartoteki. Človek se mora ogorčen vprašati, v kakšnih zverinskih rokah so bile usode nesrečnih dolžnikov one kreditne banke v Mladenovcu, kakšna krvava sekira je udarjala po njihovi lastnosti, in v kakšne mreže so mogla padati ona dekleta, ki so hrepenela po filmski karijeri. Bankir - zločinec in morda tudi trgovec z belimi zvezdami, član upravnega odbora kreditne banke in direktor podjetja, ki naj bi razvijalo naš domaći film — glejte snov za sirov globoko resnični roman današnje dobe! ... Da niso odkrili zločina, kdo ve, kako bi se dalje razvijalo bogatenje, katerega začetek je bil v tem monstruoznem zločinu. Kdo ve, kakšna ugledna tvrdka bi zrasla na osnovi onih krvavo omadeževanih tisočakov, ki naj bi bile služile tudi ko osnova srečnega zakona direktorjevega zaveznika Milčkovića.

Da bo podana prava mera, naj bo povedano, da Marković ni bil ravnatelj bogve kakšnega velikega denarnega zavoda, marveč je Kosmajski privredna banka takšna hranilnica, krkšnih je v srbskih mestih istotolpjo, kakor po Sloveniji. Njeno poslovanje v Mladenovcu je čisto neznačajna hišica, v kateri je vse posle vršil en sam uradnik. Nadzve zanimivo in značilno pa je, da večina članov uprave ni iz Mladenovca, temveč iz Beograda, in to različni advokati, premožnejši upokojenci, trgovci, sami ugledni ljudje. Pretekli mesec je Marković v Mladenovcu pregledal bančne knjige. Pripeljal se je tjakaj s predsednikom banke, premožnim rentierom iz Beograda. Pregled je izvršil prav hitro, po kratkih besedah s knjigovodjo. Kmalu nato se je vršila glavna skupščina delničarjev, ki ji je poleg Markovića prisostvoval tudi njegov zaveznik Nikola Milčković. Ta dva zločince sta vodila glavno besedo. Marković se je sijajno razgovoril in zagotovil delničarjem prekrasno bodočnost banke. Govoril je, da je treba v Beogradu otvoriti podružnico te banke, nakar se bo poslovanje razvilo odlično. Po njegovem mišljenju so bili podani vsi pogoji, da ta banka postane (seveda pod njegovim vodstvom) ena največjih v naši državi. Bančno poslovanje, je dejal, bo potem izgledalo čisto drugače, kakor ta revna bajta v Mladenovcu, a glavna bo dosegla tako vsoto, da bodo premožni in osramočeni vsi oni, ki zdaj ne

Krvno, kožno in živčno bolni, dosežejo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice urejeno prebavo. Specijalni zdravniki silnega slovesa sprčujejo, da so z učinkom staro preizkušene »Franz Josefove« vode zadovoljni v vsakem oziru. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specijalnih trgovinah.

verjamejo v bodočnost Kosmajske privredne banke...

Marković je znal z gostobesednostjo močno vplivati na delničarje, vendar pa je nekaterim presedal in so izstopili. Vsi ostali pa so v upravo banke soglasno izvolili direktorja Markovića in zločince Milčkovića, ki je veljal za »trgovca iz Beograda«. Po skupščini je seveda bil banket, na katerem je direktor Marković izgovoril celo vrsto zdravic.

Zaupnica dvema zločincema

Osebe, ki Markovića dobro poznajo, na-oajajo mnogo značilnih podrobnosti, ki pojasnjujejo njegov mračni karakter. Marković je imel najrazličnejša podjetja, reklama, posredovalna, bankirska in agencijska. V vsakem njegovem žepu je tako rekoč bila po ena protokolacija in za vsako svojo »tvrdka« je imel posebne kuverte in pisma, kar mu je omogočalo najrazličnejša pusto-lovstva. Da je postal ravnatelj majhne banke, še ni toliko čudno, pač pa preseneča, da se je znal pririniti za direktorja filmskega podjetja. Toda mož je sila okreten in podjeten in je najprej postal član tako imenovane tonfilmske akademije, kjer mu je kmalu uspelo priboriti si predsedniško mesto. In tako je postal »pionir domačega filma, čeprav o kinematografiji ni imel niti pojma. Res, škoda za naš domaći filmski pokret, da se vanj lahko vmešajo taki pustolovci. Pa čeprav je mož delal dolgoro na račun podjetja, ga vendar niso odpu-stili. Potvrdil je celo zapisnik seje, na ka-terem se je razpravljalo o njegovi direk-torski plači. V zapisniku si je namreč kar sam določil 4000 Din mesečno. Blažena na-ša prizanesljivost!...

Obenem s preiskavo umora in iskanjem pobelega Milčkovića vodi beograjska poli-cija tudi vsestranske poizvedbe, ali nitata morda ta dva zločince še kakih drugih ne-pojasnjenih umorov na vesti. Zlasti ju su-mijo umora nedavno na skrivnostnem način umorjene milijonarke Drage Mitričevićke. V zvezi s tem sumom je tudi razpisana na-grada 30.000 Din za tistega, ki razkrija morilca. O trgovcu Stankoviću pravi Mar-ković, da sta načrt umora izvršila že pred dobrim mesecem, ko sta izvedela, da ima Stanković večjo vsoto naloženo v upravi fondov. Treba je bilo torej nastaviti pri-merno vabo, zato sta Stankoviću ponujala v nakup zlato in kavo v vrednosti okrog 70.000 Din.

Kako je bil Stanković umorjen

Torej zaradi samih 70.000 Din ste umorili človeka? je policijski komisar vprašal Markovića. Morilec je nekaj časa molčal, nato pa dejal:

Potrebovala sva denarja... Oba sva bila v škripcih.

In nikakor nista pomislila, da bosta vendarle razkrišana in prijeta?

Prav ničesar nisva mislila. Šele ko sva vse izvršila, sva bila preplašena.

Utrujen, a ravnodušno je Marković pri zaslišanju na policiji do vseh podrobnosti opisal, kako sta z Milčkovićem pripravila umor:

Izprva sva nameravala Stankovića ustreliti s samokresom, toda strel bi bil lahko izdajalski. Nameravala sva ga zadati, če bi se oba vrgla nanj. Toda Stanković je bil dosti močan in bi se lahko obeh otrese. Šele tisto usodno jutro pred umorom, ko sva že spustila zaveze, je Milčković mimogrede našel v laboratoriju pred ate-ljejem malo sekirico — in takoj sva se od-ločila, da Stankovića pobijeva z njo. Ta-koj nato sva se vrnila v atelje, ki je obenem služil za pisarno, in položila preprogo sredi sobe, nanjo postavila fotelj, da bi čim manj krvi prišlo na tla. Sekirico sva priložila za vrata. Ko je prišel trgovec, sem se začel jaz z njim razgovarjati o kup-čiji. Kmalu nato je stopil v sobo Milčković in me poklical ven, kjer mi je zašepetal: »On ima pri sebi denar, zdajle ga bom ubil...« Kaj sem mogel? Ponovno sem se vrnil v sobo in navezal pogovor tako, da je Stanković imel hrbet obrnjen proti vratom. Sedel je na fotelju, na preprogi sredi sobe, in se poglubil v akte, ki sem mu jih izročil. Torej se je Milčković pri vratih tiho sklonil po sekiro in naglo pri-stopil. Vse je bilo storjeno v sekundi. Krepko je udaril trgovca z usesom sekire na tilnik. Stanković se je takoj onesvestil. Sledili so nadaljnji udarci, Stanković je izkrcaval in izdihnil...

Trgovca Stankovića so danes pokopali. Varnostne oblasti pa po vsej državi iščejo morilca Nikolaja Milčkovića. Predvčerajšnjim so ga še videli v samostanu Krupi, strez Benkovac. Izdajal se je tam okrog za Despota Nikolića, papirje je imel se-

veda ponarejene. Pred orožniška patruljo je pravočasno pobežnil, verjetno nekam v Liko. Sorjeno je vse, da ne uide v inozemstvo, marveč bo tudi on kmalu v rokah pravice.

Ušel je smrti

Kako sta Marković in Milčković že pred tem umorom iskala žrtve, kar pa obenem tudi močno podpira sum, da imata še kak zločin na vesti, pričujejo navedbe dalma-tinskega vinskega trgovca Iva Kosovića iz okolice Splita, ki je lani hotel v Beogradu prodati 23 sodov vina. Seznanil se je z Mil-čkovićem, ki se mu je predstavil kot za-stopnik vinarških zadrug Visa, in ga pove-de k bančnemu ravnatelju Markoviću. Oba sta bila sila ljubezniva z njim in sta mu zagotavljala, da mu bosta vino prodala. Vprašala sta ga, če ima kaj denarja za neko rentabilno kupčijo. Kosović jima je dejal, da ima v raznem blagu 70.000 Din, gotovine pa ne. Nato sta ga nagovarjala, naj čimprej spravi blago v denar, da se bo lahko plodonosno udeležil licitacije 50 vagonov različnega žita. Kosović je ostal z Markovićem pod odhodu iz Beograda v pisarnih zvezah. Ker pa je Marković ne-kajkrat od njega zahteval, naj mu pošlje 1500 Din za udeležbo pri licitaciji, je Ko-sović zvezo prekinil. Da v svojo srečo in da si je s tem rešil življenje, se prav za-veda sele zdaj.

Proslava plodnega delovanja dr. Marka Radmana

Redek prijatelj Slovencev, velik patriot in zaslužni narodni delavec g. dr. Marko Radman, ravnatelj državne bolnice za duševne bolezni v Kovinu, slavi te dni v

krogu svojih številnih tovarišev, prijateljev in sodelavcev 30-letnico neumornega narodnega in javnega delovanja, 5 letnico ravnateljstva na istem zavodu in 20-letnico blagoslovljenega zakonskega življenja. Prav ja, da se ga ob tej priliki spominimo tudi mi, kajti med uglednimi delavci slovenskega javnega življenja jih je cela vrsta, ki jih veže prijateljski spomin še iz študijskih časov iz Praga na tega veselega družabnega moža.

Rojen v kmečki slovenski hiši v Njancih leta 1883 se je po naturi v Vinkovcih, kjer je bil učenec velikega Strossmayerja, vpisal se je na medicinsko fakulteto v Pragi leta 1902. Po dovršenih študijah se je udeležil kot zdravnik-dobrovoljec v letih 1912 do 1913 balkanske in od 1914 do 1919 svetovne vojne, ter je danes samostojni podpolkovnik v rezervi. Odlikovan je bil večkrat za zasluge v vojni in miru. V civilni službi je bil več let okrajni zdravnik, šef oddelka za notranje bolezni v bolnici v Zaječaru, potem ravnatelj bolnice v Aleksincu, Prokuplju in Toponici pri Nišu, a sedaj je že polnih 5 let ravnatelj bolnice v Kovinu, kjer je zaposlenih nad 60 Slovencev in Slovenk, katere zelo ceni.

V Pragi je bil ustanovitelj in predsednik društva »Hrvate«, dalje hrvatskega podpor-nega društva in pred 25 leti tudi sousta-novitelj in prvi podpredsednik društva »Jugoslavijac«. V vseh poznejših službah je deloval v narodnih, kulturnih in podpornih društvih, a v Kovinu načeljuje Druženju rezervnih častnikov, Narodni odbrani, Rdečemu križu, kovinskemu športnemu klubu itd. Vrata njegove gostoljubne hiše so vedno odprta ter je že mnogi Slovencev in Slovenka užíval gostoljubje tega ple-menitega moža in njegove blage soproje. Ob taki priliki zaori tudi slovenska pesem, katero še sam posebno neguje.

Pridružujemo se mnogostevilnim nje-govim prijateljem, ki bodo te dni zbrani v Kovinu in čestitamo k trojnemu jubileju prav iskreno: »Še na mnoga leta!«

Velik požar v Hajdini

Ptui, 12. maja.

Danes dopoldne okrog 10.30 je nenadoma nastal požar pri posestniku Marku Cestniku v Hajdini. Ogenj se je zaradi vetra z veliko naglico razširil s hiše na bližnja gospodarska poslopja in zatem tu-di na posestvo Jožeta Goljiča. Siloviti požar je uničil obe stanovanjski hiši in vsa gospodarska poslopja obeh posestnikov. Pogorelo je osem stavb. Deloma so bile krite s slamo, deloma z opeko, nekatere so bile zidane, druge lesene. Na pomoč so prihiteli domači gasilci ter gasilci iz Jurčevca in iz Ptuj. Po napornem delu so ogenj toliko lokalizirali, da sosednje hiše niso bile v nevarnosti. Pri gašenju pa se je občutilo veliko pomanjkanje vode.

Pri reševanju pohištva in raznega orodja iz gorečih poslopj so dobile Magdalena Cestnikova, Veronika Cepkova in Roza Palova hude opekline; vse tri so so mora-li z reševalnim avtomobilom odpeljati v ptujsko bolnišnico. Lažje poškodbe pa sta dobila Marko Cestnik in neki njegov so-sed. Škoda, ki jo je povzročil požar znaša okrog 100.000 Din. Bila je krita le deloma. Kako je ogenj nastal, še ni znano. Ogenj so pogasili šele pozno zvečer.

Zadnja pot podporočnika Alojzija Knapa

Cerknica, 12. maja.

Preteklo nedeljo se je vršil pogreb g. Alojzija Knapa, pilota lovca, ki je tra-gično preminil v Zemunu. V Cerknici men-da še nismo imeli takega pogreba. Na čelu žalnega spreveda so pogrebci nosili 28 kras-nih vencev, med njimi mnogo iz Zemuna in Beograda. Najlepši venec je podarilo ministristvo za vojsko in mornarico. Pred kredo so korakali domači, starostniki in ra-keški Sokoli in kirojih. Godbeni odsek tu-kajšnjega gasilnega društva je igral žalo-stinke in pevski zbor je pel žalne pesmi.

Prijetno sveže —
lepo dišeče
po vsakem pranju

Vedno z

GAZELA

GT.3.3-33

TERPENTINOVIM MILOM

Pere res belo!

V imenu Sokola se je ob odprtem gro-bu poslovil od pokojnika br. dr. Pušenjak, v imenu rezervnih oficirjev g. dr. Krabo-vec, v imenu pokojnikov tovarišev iz Zemuna in Beograda pa podporočnik g. Klavara.

Kako je bil pokojni Klemenov Lojze priljubljen med domačini, priča dejstvo, da se je pogreba udeležila ogromna ma-zičica cerkniškega prebivalstva. Na pogreb so prihiteli tudi rezervni oficirji iz Logat-ca, Rakeka, Loza, Starega trga in od dru-god. Naj bo pokojniku zemlja rahla!

Dve žrtvi divjaštva

Ljutomer, 12. maja.

V murskosoboški bolnišnici je 10. t. m. umrl g. Franc Kristl, služilci davčne upra-ve v Ljutomeru. Pred tedni ga je v Stroči-j vasi neki Janez Pučko zabodel nad desnim kolonom, o čemer smo takrat poročali. Na videz neznačajna poškodba pa je povzročila zastrupljenje krvi. Amputacija noge je bila nemogoča, ker bi je ranjenec ne pre-ne-sel. Pokojnik zapuša dva vдов in šest ne-preskrbljenih otrok. Pokopali so ga 12. t. m. v Ljutomeru. Na zadnji poti so ga spremljali gasilci in Sokoli. Kristl je bil zvest član Sokola že pred vojno. Doma iz Bučevčevca se je v Ljutomeru izučil trgo-vine in pozneje je stopil v državno služ-bu. Bodi mu blag spomin!

V Stroči-j vasi pa je umrla posestnikova hči Marija Tibautova, sestra Stefana Ti-bauta, ki je na belo nedeljo podel kot žrtev noža na česti pri Presiki, o čemer smo istotako že poročali. Bolehala je sicer že vso zimo, a tragična smrt brata jo je tako silno žalostila, da je dobila srčne krče, ki jim je podlegla. Postala je torej posred-na žrtev divjaštva.

Umor novorojenčka

Radošavci, 12. maja.

Malonedeljski orožniki so pred kratkim zvedeli, da je dekla Matilda Kolblova, ki služi pri žetlarju Jakobu Holcu v Rado-slavcih, morala poroditi otroka, ki pa ga nikjer ni bilo. Preiskava je dognala, da je res tako.Kolblova je trdila, da je 4. t. m. povila otroka ženskega spola in da ga je, ker da je bil še nedonošen, vrgla v grezno-co. Tam pa ga orožniki niso našli takoj. Med iskanjem je Kolblova odšla na hlev, odkoder je prinesla trupelce in ga potem skrivaj vrgla v greznico.

Obdukcija je pokazala, da je bilo dete zadavljeno, o čemer so pričale tudi pod-pludbe na obeh straneh vratu. Razen tega je imelo dete na levi strani vratu globoko rano, ki je predrla sapnik. Vzrok smrti je bila na vsah način zadušitev.

Nečloveška mati je izjavila, da jo je dan poprej sosed v prepripi sunil v trebuh in da je nato čutila pri delu bolečine. Porodila je na hlevu v senu ter se pri tem onesvesti-la. Ko se je zopet zavedla, je držala z obema rokama otroka za vrat. Bil je že mrtev. Nato pa je leže segla po lesenih vilah, ki so ležale v bližini ter je z njimi predrla novorojenčku vrat. Pravi, da je bi-la čisto zmešana in da sploh mnogokrat ne ve, kaj dela. Trupelce je skrila v kot pod streho in ga pokrila s slamo. Povedala je nadalje, kdo je oče otroku. Kolblova je do-ma iz Kraljevca in šteje 24 let. Nekatere nejasnosti bo odkrila nadaljnja preiskava.

KULTURNI PREGLED

Leonharda Franka „Karl in Ana“ v ljubljanski drami

Sredi skladvonice povojne literature leži drobna knjiga, Leonhard Frank: Karl in Ana, vroča povest iz življenja treh ljudi, ki so zašli med kolese svetovne vojne. Na meji med Evropo in Azijo kopljeta dva vojna ujetnika, Rihard in Karl dolg jarek ekoi stapo. Zakaj so jih nagnali kopat ta jarek, ne ve nihče. Od jutra do večera, skozi mesece se dvigajo in sekajo krampi v mehko prst; pri tem delu zamira človeška pamet. Sredi širnih step in polpne osamelosti pripoveduje molčeči Rihard o svoji ženi Ani, Nagonska sila ustvarja pri-vide o lepi ženi; oblina njenih prsi in ra-men ee prikazuje notranjim očem, beseda pripoveduje skrivnosti, ki jih poznata le mož in žena, Karl je obdarjen s fantazijo. Prijateljeva izpoved ga razvname. Ana pri-haja bliže in bliže, ni več prijateljstva že-na, postaja nekdo drugi, ki ga Karl do-življa v svineh samoti kot novega člove-ka. Oženil se je z njo sredi stepe. Ponoči prihaja k njemu, podnevi ma stoji ob stra-ni. Oloboko vrta pisatelj v človeško dušo in njene uganke. Karl pobežne, kakor me-sečnik pride v mesto, kjer živi Ana. Izdaja se za Riharda, toda ta laž ga ne obreme-njuje, je ne občuti, ker ve, da je Ana ustvarjena zanj in on za njo. Doživljal jo je

v stepi, kjer se mu je rodila iz nagonske sile in je postala njegova nada, skrivnost življenjske vsebine. Anino telo si je zaželelo otroka; padla mu je v objem, čeprav ni vedela komu. Skupno življenje je usva-rilo vezi, ki jih Rihard ob svojem povratku ne more več presekati. Mož in žena odha-jata iz tihe kuhinje njunega doma v nezna-ni svet, v zimski metej.

Frank je svoje delo sam dramatiziral in je sam odgovoren za preobrazbo. Vnesel je nove motive. Prvi prizor se dogaja v ba-raki, ne več zunaj v stepi. Zaključil se z motivom, da Karl reši Rihardu življenje. Ta motiv je scenično krepak, toda z ostal-im dejanjem slabo povezan. Pisatelj ga v poslednjem prizoru zopet mimogrede vple-te. V drugem in tretjem dejanje se razvija ljubezem med Karlom in Ano, ki postaneta po naravnih zakonih mož in žena. Rihard izginja iz Aninega življenja. Prijateljela Ma-rija je kulisna oseba, ki eem in tja poživlja potek. Razmerje med Karlom in Ano je zgnetenno in zanimivo, vendar ne prepiču-je. Zatika se in pogreša širine. Koncem tretjega dejanja prejme Ana Rihardovo pi-smo, ki ga na Karel prestreže in se v dvo-mi, ki ga storiti, razodeva Mariji. Pisatelj mora štediti in hitro zapletati. Prizor, v ka-

terem se pozneje tudi Karel Ani odkrije in ji razvzla zagonetko svojega bistva, je dramatičen, vsebuje pa motive, ki ostanejo zabrisani, kajti igralcu pohaja sapa ob teh nenadnih in psihološko zelo težkih preho-dih. Koncem tretjega dejanja se Rihard vrne, v četrtem se razvije poslednja borba za ženo. Rihard zavijati sekiro nad Karlovo glavo. Trenutek skrajne napetosti. Ko izve iz ženinih ust, da je vsak napor izklučen, ker je odločitev že padla, spusti sekiro in molče v duhu odsoten privoli, da zapusti njegov dom. Mala Marija ostane pri nem. Skuha mu večerjo, on ji daruje čokolado, ki jo je bil prinesel seboj. Rahlo se da slu-titi, da bo morda Marija prevzela sedaj Anino vlogo. Vendar je motiv s čokolado neokusen in skoraj da trivialen.

Če ne bi poznali novele in bi šodili le dramo, bi priznali, da je snovno zanimiva, brez dvoma bolj kot so njene oblikovne vrednote. Vojna snov. Življenje treh ludi v času, ki je pustilo duše in domove, je globoko nakazano. Toda dejanje ostaja ogordje nekega življenja, ki ga na odru ne vidimo. Dramatični zapletitaji so le prikaz gola z življenja, brez notranje topline in tistega soka, ki ga imenujemo kri. »Vzroke«, vpriporjen lanko leto, ie oblikovno bolj posrečen.

Vendar je Leonhard Frank velik pisa-telj, globok poznavalec človeške duše in izreden pripovednik. Dramatizirano delo ne izpričuje tistega Franka, čigar novela je vzbudila resno priznanje in ga ustvarila med redke pripovedovalce, ki so ustvarili v povojni literaturi neminljive vrednote.

Frank pripoveduje preprosto, ne olepšuje, toda življenje v stavkih, v besedah, ki od-krivajo njega globine, zajame človeka s prav posebnim čarom. Njegovi opisi so sli-kovite podobe življenja, osebe žive in pla-stične, da se bralec nehoti zdrzne, kakor da se je dotaknil njihove vroče polti. V noveli se Frank ne prehiteva; njegov člo-vek nastaja, se razvija iz sebe, pisateljsko oko odkriva na njem še nevidne in nera-zstavne utripe. Mojastrsko zna združiti na videz nepomembne dogodke in jih poveza-ti v usodno vzročnost. Človek zre v strugo življenja in zasliči temne globine. In ven-dar teče življenje tako preprosto, kakor ga opazujemo sleherni dan. Nevsiljivo se raz-odeva v noveli globoka etičnost Karlove in Anine odločitve, da počakata in sprejmeta vse, kar jima bo življenje prineslo zaradi ljubezni, ki ie obema zvezala roke.

Dramatizacija je zastrla ta motiv in še marsikaj. Osebe na odru so izrezane iz platna, na katerem je Frank naslikal oza-šje s tako živimi barvami, čeprav jih nanaša s skrajno previdnostjo. Da občutimo osnov-ni blesek eleherne stvari in dih človeške polti. Umetnik je na razvalinah odkril ve-ličino prirode, ki snuje novo življenje, po-rojeno z bolestjo in grenkobo, toda brez-obzirno v svojih pravicah. Frank ni prid-gar, on oblikuje življenje in človeka, ki bo temelji nove družbe. V »Karl in Ani« se je razodela prava podoba tako slabo umovane in posiljevane socialne umetnosti. Človek, ki je čital novelo, in šele potem spoznal dramatizacijo, lahko trdi, da po-zna Franka. Kdor se bo zadovoljil z odrsko

vpriporitvijo in ne bo posegel po knjigi, ne more govoriti o Franku.

V Debečevri režiji se je delo občinstvu prikupilo. Režiser je poudaril duhovno živ-ljenje in zelo spretno izdelal težke prebo-de. V prvem dejanju, ki se odigrava v le-seni baraki, je lirčno dramatično Rihar-dove izpovedi in Karlove zamaknenosti združil z godbo, vzročno vpleteno v ubrano vzdušje. Pozneje je uspešno in plastično prikazal notranja doživlja in usodnost do-gajanja. Tiste topline, ki jo je Frank ustvar-il v epični zasnovi, dramatizacija ne more doseči, ne v sceneriji ne v odigranem živ-ljenju. Igralci morajo s skrajnim naporom in s prepričevalno prirodnostjo svoje igre ustvarjati življenje, kateremu primanjkuje globine in širine. Pisatelj je nekatere pri-zore, kakor rečeno, na odru izpremenil. Primerjanje z novelo pokaže, da se s temi izpremembami bistveno izpremeni podoba življenja na rovaš prietnosti. Občinstvo, ki je neposredno dojemalo dramo in ni pozna-lo še osnovne novelistične stvaritve, je do-bro režirano delo prevzelo.

Ano je igrala Boltarjeva. Dramatizacija atenujejo njena značaj, v prvih prizorih se ne more razviti v plastično podobo. Pozneje ima večjo priliko, ki jo je igrala dobro izrabila. »Ana je bila malo počasna,« pravi pisatelj. Boltarjeva je to potezo in pri-rodno ženskost dobro nakazala. Čeprav ne vselej enako iskrena, je bila njena Ana vendar le močno zajeta kreacija. V težkih prehodih je igrala prepičevalno. Z žvi-ljenjsko toplino je izražala v tretjem de-ja-nju odmaknenost od vsega, kar prihaja

Iz življenja in sveta

Ameriški farmarji se upirajo prisilni dražbi

Stiska ameriških farmarjev je priklopila do vrhunca. Zaradi prodaje farm so se postavili oblasti po robu, ki se je morala poslužiti oborožene sile

Padalni poleti in zdravje

Spremembe v zračnem pritisku niso škodljive

Novodobno letalo doseže v 18 minutah višino 8000 m, kar odgovarja dvigalni brzini skoraj 27 km na uro. Pri padalnem letu pa so brzine vse večje in znašajo 300 do 400 km na uro.

V fiziološkem laboratoriju letališča na Le Bourgetu poleg Pariza sta dr. Garsaux in dr. Strohl pred kratkim napravila zanimive poskuse, da ugotovita učinke hitrih sprememb zračnega tlaka na človeški organizem. V zrakotestni celici sta s posebnimi pripravi v treh sekundah znižala zračni pritisk tako, da je ustrežal pritisku v višini 12.000 m in sta ga potem hitro zvišala na normalno. Poskusni pes, ki sta

ga postavila v celico, ni pokazal ob koncu eksperimenta nobenega znaka neugodja.

Nato je dr. Strohl sam stopil v celico in dal v nekaj starih minut znižati zračni pritisk na 35 cm, kar odgovarja dvigalni brzini 90 km, v naslednjih dveh minutah pa je pritisk narasel na normalno, kar ustreza padalni brzini 180 km. Dr. Strohl ni občutil nobene motnje in nobenega pojava, kakor ga poznajo pri kesonski bolezni. Le, takšna praksa jih tudi ne pozna, torej lahko rečemo, da nagle spremembe zračnega tlaka pri padalnih poletih ne škodujejo zdravju.

Pesniški gozd

Pred kratkim so spravili preko nemško-francoske meje pri Kehlju v Francijo dve smreki, ki jih je poslal pesnik Gerhart Hauptmann iz Stralsunda francoskemu režiserju Lugné-Poeju. Lugné-Poe, ki se je v zadnjem času popolnoma odmaknil gledališču ter živi zasebno življenje, se danes bavi samo se s sadjarstvom in goji drevesa na svojem posestvu. Da bi pa ohranil zveze s pisatelji, je izmisli originalen trik. Poslal je razne avtorje, naj mu pošljejo kakšno drevo iz svojega vrta. Tako je spravil skupaj prav čudne gozdice, kajti pisatelji, posebno dramatičarji, se radi odzivajo njegovi prošnji. Bernard Shaw je n. pr. poslal Lugné-Poeju mlad hrast, Savoir je poslal, Maeterlinck dva evkalipta, Roman Coelus pa palmo. Vsako drevo ima tablico z napisom, čigav dar je in kje ga je Lugné-Poe vdelil na svojem zemljišču. Tako ni strahu, da bi zaradi tega kdaj zbruhnil prepričanje, da se morali v stvar vtikati literarni zgodovinarji.

Kardinalova zapuščina

Ameriški listi poročajo iz Vatikanskega mesta, da znaša zapuščina kardinala Ceretti, ki je bil predsednik najvišjega sodišča papežev države, približno dva milijona lir. Ceretti je pobrala pijačena. Ta kardinal je bil zelo dolaven in je ustanovil mnogo fondov za verske namene. V oporoki je zapustil papežu Piju XI. zlati križec, ki ga je nosil na prsih, dragocen prstan in več drugih spominov. Kardinalova imovina pripade sedaj njegovim najbližjim sorodnikom.

Rusko novinstvo

V Moskvi so priredili nedavno dan tiska. Ob tej priliki so spregovorili ruski listi o novinskih razmerah v Rusiji. Po zadnji uradni statistiki iz l. 1928 je izhajalo v Rusiji 577 listov in skupni nakladi 9 milijonov izvodov. L. 1932 pa so našli že 6683 časnikov s skupno naklado 35 milijonov izvodov. Časniki sovjetske Unije izhajajo v 63 jezikih.

Gori? — Ne gori!

To je posnetek nemirov na anatomskem inštitutu dunajske univerze, kjer so demonstrirali dijaki Hitlerjeve smeri proti židovskim profesorjem. Med nemiri je prišlo do pretepa med Hitlerjevi, židi in socialistimi demokratami. Spopad se je končal z iztisnitvijo nasprotnikov Hitlerjevev iz dvorane. Bežati so morali skozi okna, h katerim so pristopili lestve. Zaradi teh in drugih ponavljajočih se nemirov na avstr. univerzah je sklenila dunajska vlada, da bo odselej mirila vseučiliške demonstracije oborožena policija.

Organizator svetovne gospodarske konference

Za svetovno gospodarsko konferenco, ki se odprla 12. junija v Londonu in ki se je udeležilo 2000 delegatov 60 dežel, je bil imenovan za organizatorja Avstrijec Alfred Herste, ki deluje v tej funkciji že leta pri vseh mednarodnih konferencah. Njegovo delo ni lahko: izbrati mu je dvorane, najeti hotele za delegacije, aranžirati seje in skrbeti sploh do najmanjše podrobnosti za telesni in duševni blagor delegatov.

Tako mora paziti strogo na to, da dobijo v Londonu vsak tisto hrano, ki je je najbolj vajen. Treba je bilo najeti n. pr. posebne kuhinje, japonske, afganistanske, zamorske in druge kuhinje, a kar se tiče prostorov v hotelih, je stvar še hujša. Bog ne daj, da bi dal Japoncem n. pr. boljše sobe nego Kitajcem; Američani zahtevajo vsak svojo kopalnico, Turki hočejo senčne sobe, Skandinavci sončne, delegati neke južnoameriške države pa sobe z razgledom na odprto morje — a kje boš dobil v Londonu odprto morje? Stvar je torej res težavna. Vendar je Herste v glavnem svojo zadevo že uredil in zdaj mu je nabaviti samo še zastave 60 narodov.

Odstopivši predsednik poljske vlade

Polkovnik Prystor

je demisioniral po ponovni izvolitvi dr. Mościckiego za državnega predsednika Poljske. Njegov naslednik je Jan Jendrzewicz

Ženske pospešujejo „Stoletje napredka“

Uvod v čikaško svetovno razstavo »Stoletje napredka« je izbor 50 najlepših mladence sveta, izmed katerih bodo v Ameriki izvolili kraljico razstave. Tri najlepše lepote prejmejo denarne nagrade po 5.000, 3.000 in 2.000 dolarjev. Francijo bo na čikaški lepotni tekmi zastopala gđ. Lyeta Tepazova (desno zgoraj), Anglijo pa miss Vera Fleckova (levo spodaj)

Pri hemoroidni bolezni, zagatenju, natrganih črevih, abcesih, sečnem pritisku, obelelih jetrih, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, hudem srčnem utripanju, napadnih omotice prinaša uporaba naravnega »Franz Josefovca« grenčice vedno prijetno olajšanje, čisto tudi popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni svetujejo v mnogih slučajih, da naj pijejo taki bolniki vsak dan zjutraj in zvečer pol čaše »Franz Josefovca« vode. »Franz Josefovca« grenčice se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

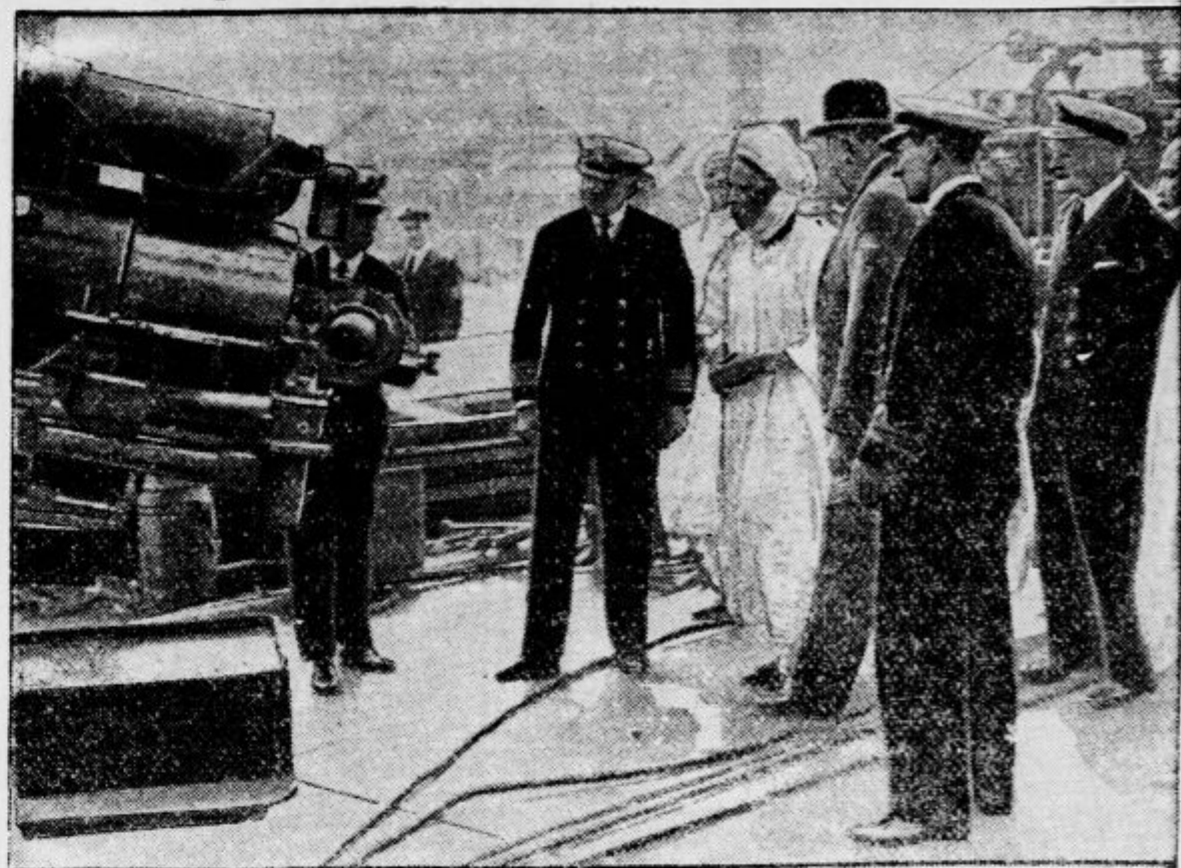
KARIKATURA

Norman Davis

glavni ameriški delegat za razorožitveno konferenco, ki je imel v Londonu razgovor s Hitlerjevim emisarjem Rosenbergom ter mu povedal, kaj misli ameriška vlada o Nemčiji pod sedanjim režimom

Šin puščave strmi nad obrambo civilizacije

Katsinski emir s spremstvom ogleduje v angleškem pristanišču Portsmouthu moderne vojaške obrambne naprave

Prestolnica smrti

Žčividec o položaju v Pekingu

Kitajski prestolnici Pekingu bijejo zadnje ure. Potnik, ki je imel pred kratkim priložnost videti z lastnimi očmi položaj, pripoveduje o tem porazne vtise.

Siroka ulica, ki drži na postajo, kaže, koliko je potrpehla Kitajska v vojni z Japonci. Koder so nekdo švigali avtomobili in drndali vozovi, se vlečejo danes vojaški oddelki. Smrt jim je udarila žig na čelo. Iz-mozgani so in izpiti, dobesedno sestradani in zdi se, kako da koraka pred njimi — ne častnik ali general — marveč šmrt.

Vojaški poznajo svojo usodo. Vsek od njih ve, da se ne vrne več domov. Vse-povsod leže trupla pobitih vojščakov, ostanke nekdanjih bojevnikov, ki so jih raz-trgale granate. Drugi se naslanjajo k zidu in nepremično motre trop, ki gre usodno pot. Nihče se ne zgane. Vsek potrpežljivo čaka, da ga doleti, kar mora priti. Za čem-ti se vlečejo topovi z municijo. Sprevod pa zaključuje oddelek, ki vozi krste...

Vsakega kitajskega vojaka, ki pade na bojišču, zavijajo v ponjavo in ga položijo v navadno leseno rakev. Kitajcem je v tolažbo, da ne bodo stohneli na bojišču. Tisti, ki ve, da vsak Kitajec že za življenja štodi denar za krsto, bo to razumel.

V zadnjem času božijo trume ljudstva iz Pekinga. Okoliške vasi in naselbine so ka-

kor izumrle. Dovoz živil v prestolnico je ustavljen, glad je razširil svoje pošastne peroti nad Pekinkom. Čeprav spadajo Ki-tajci med najskromnejše ljudi pod son-om, jih je pomnilo že na tisoče in tisoče od lakote. V sedanjih razmerah nimajo namreč niti peščice riža, ki bi jih ohranil pri življenju.

Govorica gre, da so mnogi imoviti Ki-tajci izročili vse svoje imetje tistim, ki so jim preskrbeli malo živeča. Po vseh ulicah leže mrtlici, za katere se nihče ne zmeni. Begunci gredo mimo in gledajo, kako raz-padajo trupla pod vplivom vremena. Širi se neznosen kužni smrad, pred katerim be-ži kdor le more. Bežečih pa so večina sama okostja: to so žive, zgornje preče sedanjega položaja na Kitajskem.

Katastrofalen je tudi položaj v vojaških bolnišnicah, kjer je vse umazano. Mrkes razjeda žrtve in ranjence zaman čakajo, kdaj jih zdravniška pomoč odreši trpljenja. Zdravil je malo.

Peking je danes mesto smrti, zato se ni čuditi, če najdeš danes tam matere, ki pro-dajajo lastne otroke, deklice in dečke. Vlada je takšno kupčevanje sicer prepove-dala, pa kaj pomaga, ko nima nobene av-toritete, da bi zabranila strahote, ki jih je prinesla krvava vojna.

25 let diatermije

Danes splošno znani zdravilni postopek diatermije je odkril pred 25 leti prof. dr. Zeynek, ki vodi še danes stolico za medi-cinsko kemijo na praškem nemškem vseučilišču. Kot mlad kemik je pri poskusih z raznimi električnimi toki opazil čudne to-plotne učinke in prstih. V družbi z dvema zdravnikoma je potem izdelal tehniko in aparaturo nove zdravilne metode, ki ji je dal ime »termopneumatica«. Pozneje se je ta metode prijel ime diatermija. Spote-ka se niti javnost niti strokovni krogi ni-so zanimali zanjo in šele njeni rezultati s popolnejšimi aparaturnimi med svetovno vojno so ji odprli pot v široki svet.

Madžari žrejo Nemce

V budimpeštanskem parlamentu so imeli te dni zanimivo debato o narodnih manjšinah. Poslanec Jakob Bleyer je govoril o tem, kako se zatira nemška manjšina. Njegov govor je izvalil viharne proteste. Ker pa je Bleyer vseučiliški profesor, so nje-govi podatki gotovo avtentični. Povedal je med drugim, da so Nemci na Madžarskem v zadnjem desetletju številčno nazadovali za 110.000 duš. V zvezi s to ugotovitvijo je ostro kritiziral madžarske metode ljud-skega štetja, ki so po svoji brutalnosti zna-ne vsemu svetu in katere so morali na lastni koži občutiti že slovenski narodi, pred-vsem Slovaki in Sloveni.

SOS z ledne grude

Pred časom smo pisali o nesreči, ki je zadela Larsenovo odpravo na južni tečaj. Pritisnil je hud vihar, ki je odlomil ledno grudo od ledne bariere ter odnesel s seboj 58 psov, ki so bili stožer ekspedicije. Ta nesreča pa je bila ekspediciji tudi v srečo, kajti na ledni grudi so bili trije člani eks-pedicije, ki so imeli s seboj radio oddaj-nik, s katerim so takoj začeli brzojaviti po pomoč. SOS-klice so ujeli kivolci, ki so takoj odhiteli odpravi na pomoč in rešili, ker se je dalo oteti.

Najnujnejše potrebščine za potovanje v Ameriko

Pred newyorškim mladinskim sodiščem je stalo te dni 15-letno dekle, ki se je bilo kot potnica brez dovoljenja vtihotapilo z nekim francoskim parnikom v Zedinjene države.

Doma je iz Grenobla in na pot je vzela kot prtljago s seboj samo zobno ščetko in dozo za puder. Ko jo je policija prišla, je imela pri sebi še za poldrug dolar denar-ja, ki so ji ga dale na newyorški cesti so-čutne ženske, in je bila lačna do smrti, ker se ni upala brez znanja angleške besedice v kakšno restavracijo, da si za ta denar kaj kupi. Sedaj jo bodo odpravili nazaj na Francosko.

Četrtič stopa v zakon

Iz Yume v Arizoni poročajo, da se je te dni v četrtič omožila znana prekomorska letalka Rut Elderjeva. Njen četrti mož je filmski ravnatelj in se piše Arnold Gillespie.

Černoviški Landru v rokah pravice

Černoviška policija je prišla dva ban-dita, po imenu Kadajevski in Tulea. Eden izmed njiju je umoril več žensk in so ga že dolgo iskali. Njegova zadnja žrtev je bila neka Roza Hirsch.

Cesar Puyi prvič v uniformi

Puyi, bivši kitajski cesar zdaj predsednik Mandžukua pod japonskim protektoratom (na desni) se je pri obisku poveljnika japonske mornarice Kobajašija (na levi) prvič oblekel v uniformo

Nazadovanje porodov v Nemčiji
L. 1900 so našli v Nemčiji dva milijona rojstev, l. 1931 pa je znašal prirostek na porodih komaj še milijon duš. Tako je prišlo v Nemčiji l. 1931 na 1000 prebivalcev 16 otrok, dočim so jih našli v Franciji 18, v CSR 22, v Italiji 25, na Poljskem pa celo 30.

ANEKDOTA

Trgovca (majhni dekle, ki je prišla v trgovino): »No, mala gospodična, kaj ti pa danes rada kupiš? Bonbone?«
»To ste dobro uganili, a mama hoče, da prinesem mila.«

Vsak dan ena

Kaj je na tej sliki zgrešeno?

Cene malim oglašom

Zenitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za sifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskih in reklamnih značaj: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se računajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posesti«, »Lokal«, »Stavogradnja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obriti in« »Less« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zasluge«, če se z oglašom nudi zasluge, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zasluge ali službe, plača za

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.— za besedo, se računa enkratna pristojbina Din 5.— za sifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za sifro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pismu obenem z naročilom.

Potniki

Kdor želi najti potnika, plaša za vsako besedo 50 par; za sifro ali za dajanje naslova ali za sifro 5 Din. — Kdor sprejema potnika, plaša za besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za sifro 5 Din. (3)

Zastopnik
za prodajo svetovnih knjig za otroke, sprejemam. Zelo lahek in dober zaslužek. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod sifro »Zastopnik«. — Krajca Petra 11. 15013-5

Zastopnik
za dobro delo pri prodaji svetovnih knjig za otroke, sprejemam. Zelo lahek in dober zaslužek. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod sifro »Zastopnik«. — Krajca Petra 11. 15013-5

Službo dobi
Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za sifro 5 Din. (1)

Milajšega brivskega pomočnika
na izpopolnjevanje pri kmetih. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Mladost dekle
vse je ena gostinca, sprejemam. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Natakarico
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Bojše dekle
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Iščemo stavbenika
za gradnjo hiše, ki bo imela v podzemlju garažo. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Vsakovrstno žensko osebo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Delež
v restavraciji podzemnih poti. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Služkinjo za vse
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Manufakturnista
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Službe išče
Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za sifro 5 Din. (2)

Natakarica
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Služkinjo za vse
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Manufakturnista
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Službe išče
Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za sifro 5 Din. (2)

Natakarica
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Služkinjo za vse
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Manufakturnista
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Službe išče
Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za sifro 5 Din. (2)

Natakarica
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Služkinjo za vse
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Manufakturnista
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Mlada prodajalka

iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sofer-mehanik
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Absolventka
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Apriker
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Kuharica
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Frizerka
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Pekovski pomočnik
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Vajenček
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Pek. vajenca
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Prodajnik
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Specerisko stelažo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Amerikansko pisalno mizo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Norveško ribje olje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Otroški vozički
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Akumulator
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Auto, moto
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Motorno kolo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Kupim »Ford« avto
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Tovorni avto
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Avto Fiat 514
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Trgovino
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Lokal
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Trgovino
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Lokal
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Trgovino
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Lokal
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Tovorni kamijon

iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Kolesa
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Kolesa
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Moško kolo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Kolo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Kapital
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Posestniki
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

5000 Din posojila
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Posest
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Posestvo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Gostiln. posestvo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Vila v Boh. Bistrici
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Hišo z gostilno
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stavne parcele
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Vogalno parcelo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Lokali
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Gostilno na račun
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Lep lokal
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Pridelki
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Vino
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

V najem
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Trgovino
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Lokal
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Trgovino
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Lokal
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Trgovino
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Na račun

iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Restavracijo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Mehan. delavnico in lokal za ličarja
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanja
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Štirsoh. stanovanje

iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Dvosoh. stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Dvosoh. stanovanje
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Soboda
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Lepo sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Lepo sobo

iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Separirano sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta 100. 15009-3

Sobo
iskam za večerje in malice. — Smolnik, Smolnikova cesta